

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XII. Nonnulla ad eius excusationem præter superiora colliguntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

vitæ Deo nobis conditione vivendum est. Tum Hieronymus: *Ex quibus omnibus approbatur, quid de resurrectione sentiat.* Deum plane incorporeum, ut est, ita esse putabat Origenes, ac ideo omni figura carere: qui ergo globosa corpora habituras animas teri potuit, quas similes futuras putabat Deo, quem corpore ac figura carere arbitrabatur: Itaque libr. 2. De princip. cap. 10. quosdam impugnans Hæreticos, qui resurrectionem funditus tollebant, *requirere*, inquit, *ab eis, si possunt nobis spiritualis corporis habitum demonstrare atque describere, quod utique nullo modo facere poterant.* Vides inconstantiam hominis, animis suscitatis corpora detrahentis nonnumquam, nonnumquam affingentis, nec pro certo habentis æquamnam illa figuram habitura sint.

X. Scribit Origenes Tom. 17. in Matth. p. 494: 495. *neminem à mortuis iri suscitatum, qui in hac vita non decertaverit.* Verba hæc sunt: *οὐδὲν ἐστὶν τῆς ἐκ νεκρῶν ἐπιζῆσις ἀλλὰ ἡ ἀνάστασις τῶν ἀποβιώσαντων καὶ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντων, ἀλλὰ οὐκ ἐστὶν ἡ ἀνάστασις τῶν ἀποβιώσαντων, ἀλλὰ ἡ ἀνάστασις τῶν ἀποβιώσαντων καὶ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντων.* Quod si quis colliget inde, resurrectionem privandos impios Origenem existimasse, abunde is sese à Pamphilo confutatum intelligat, vel ab ipso potius Origene in eo loco, quem è libro ipsius 28. in Esaiam profert Apologiae Auctor, quo iustos & impios à mortuis suscitandos declarat; duplicem autem futuram resurrectionem, primam alteram iustorum, alteram secundam impiorum, juxta illud Iohannis Apocal. 20. 5. *Beatus & sanctus qui habet partem in resurrectione prima: in hac secunda mors non habet potestatem:* non ita ut illa tempore prior sit ista, sed modo & ratione. Ex hoc enim Iohannis commate dividenda resurrectionis occasionem arripuisse eos verisimile est, de quibus Gennadius: *Erit resurrectio mortuorum omnium hominum sed una & insimul & semel: non prima iustorum, & secunda peccatorum, ut fabula est somniantium, sed una omnium.* Hanc autem fore resurgendi rationem definit Origenes; unumquemque prout sese in vita gesserit, crassius subtiliusve à Deo corpus accepturum. *Sane, inquit libr. 2. De resurrect. qualis fuerit uniuscuiusque preparatio in hac vita, talis erit & resurrectio eius. Qui beatus hic vixerit, corpus eius in resurrectione ardentiore splendore fulgebunt, & opta ei mansio beatorum tribuetur locorum. Huic vero qui in malitia consumpsit tempus sibi ita presentis indultum, tale dabitur corpus quod sufficere & perdurare possit in penis, &c.* Iterantur eadem libr. 2. *ἀποκρ.* cap. 3. & 10. & libr. 3. cap. 6. ubi ad cætera illud adiicit, postquam adeo res redierint, ut omnia unum sint, sicut Pater & Filius unum sunt, tum desitiram illam corporum diversitatem. Cum ergo resurrectione privatum iri impios dixit Origenes, resurrectionem illam intellige quæ damnationi opponitur. Ita Lactantius libr. 7. Divin. institut. cap. 21. *Tunc quorum fuerit probata iustitia, hi premium immortalitatis accipient: quorum autem peccata & scelera detecta fuerint, non resurgent; sed cum iniqui recondentur in eadem tenebras, ad certa supplicia destinati.* Duplici quippe modo accipi potest resurrectio, vel pro reditu ad vitam, & nova corporis ac animæ conjunctione; vel pro vitæ æternæ acquisitione: priore modo omnes homines ex æquo resurgent, posteriore iusti duntaxat. Expositionem hanc confirmat alter Origenis locus è Tom. 13. in Matth. 18. p. 327. *οὐδὲν ἐστὶν τῆς ἐκ νεκρῶν ἐπιζῆσις ἀλλὰ ἡ ἀνάστασις τῶν ἀποβιώσαντων καὶ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντων, ἀλλὰ οὐκ ἐστὶν ἡ ἀνάστασις τῶν ἀποβιώσαντων, ἀλλὰ ἡ ἀνάστασις τῶν ἀποβιώσαντων καὶ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντων.* In resurrectionis mysterio inveniri nos dicit, quando corpus nostrum mortale gloriose Christi corpori simile Deus efficiet; quod beneficium non ad omnes homines, sed ad sanctos tantummodo pertinebit. Confirmat & alter ille è Comment. in Psalm. 1. recitatus ab Epiphonio Har. 64. cap. 10. & 12. quo simpliciores quosdam, fretos illo Davidico: *Ideo non resurgent impii in iudicio, resurrectione aut iudicio dignandos à Deo malos negare ait, non satis aperte indicantes quid resurrectionem aut iudicium esse arbitrentur.*

Gennad. libr. De dogmat. c. 6.

Psalm. 1. s.

XI. Caterum ut alias fere semper, ita in his quoque de resurrectione quaestionibus Platone magistro usus est Adamantius. Futurum quippe aiebant Platonici, ut animæ olim incipiant in corpora velle reverti, easque in corpora à prioribus diversa fore revocandas. Tertullianus libro De resurrect. carnis, cap. 1. *Platonici immortalem animam è contrario reclamant: immo adhuc proxime etiam in corpora remeabilem affirmant. est non in eadem.* Legendus Plato lib. 10. De republ. ubi ex Heri Pamphylis persona, animæ statum post mortem, poenas, & immortalitatem describit. Sed multo magis in Phadone, quo materiam illam exhaurit. Legendus quoque Augustinus libr. 2. De Civit. Dei, cap. 26, & 27.

XII. Sed ne solum Origeni nostro deficit officium, si quæ in eius patrocinium præter superiora colligi possunt, paucis comprehendamus. Sua primum illi in huius argumenti tractatione favet inconstantia, quæ cum ex superioribus satis manifesta est, tum ex eo etiam quod de fine rerum disputans, & utrum in corpore, an extra corpus suprema beatitate fructurî simus inquirens, triplicem opinionem unicuique pro libitu persequendam proponit

A proponit libr. 2. *de aspe.*, cap. 3. quem locum repetit Hieronymus Epistol. 59. ad Avit. cap. 2. Caput quoque sextum libri primi De princip. eandem Origenis fluctuationem testatur; nam postquam duplicem de statu Beatorum sententiam exposuit, quarum prior interitum corporum naturam definit, & à qua sese alienum profiteretur, alia naturam corpoream in modum ætheris expurgatum iri tradit, tandem sic concludit: *Certius tamen qualiter se habitura sit res, scit solus Deus, & si qui eius per Christum, & Spiritum sanctum amici sunt.* Pari prope modo consimilis argumenti disputationem claudit libr. 2. *de aspe.*, cap. 2. Prodest quoque ad excusandum eum Rufini responsio, pertendentis errores istos circa resurrectionis materiam scriptis ipsius ab Hæreticis fuisse adspersos. Verba eius sunt: *Vel iterum de resurrectione carnis, qui tam evidenter pronuniarit naturam carnis in cælum ascendisse cum*

B *Verbo Dei, atque inibi cœlestibus apparuisse Virtutibus, novum & admirandum eis sui visum præbentem, possibile erat ut hanc iterum non esse salvandam diceret?* At inde tamen præcipuum sibi arcessit Origenes præsidium, quod sua ætate nondum quæstiones illa fuerant ab Ecclesia dijudicata; quo factum est, ut dum eum à veritatis norma deflexum revocare satagit Methodius, à vero ipse deerraverit, & alij quoque non sine offensione in hac quæstione versati sint, ut offendimus supra; & Hieronymus velut tribuens materiam hanc tractaverit Epistol. 61. ad Pammach. cap. 13. ait quippe: *Ergo, inquit, & nos post resurrectionem comensuri sumus? Nescio, non enim scriptum est, & tamen si queratur, non puto comensuros.* Quæ causa est, cur suam de resurrectione declaraturus sententiam Origenes, retinendam Veterum opinionem pronuntiaverit, quia nimirum quantumvis absona eius dogmata suos tamen auctores & patronos Chabuere.

XIII. Ex supra dictis subvertitur Methodij ratiocinatio, qua hoc Origenis pronuntiatum confutare aggressus est, peccatorum omnium causam ad corpus referri. Ait quippe Methodius contraria sibi loqui Origenem; cum enim animam citra corpus peccasse, & propter peccatum scortis tunicis vestitam fuisse, tunicaq; illas corpora ipsa esse concessent; nunc sibi ipsum repugnare, cum corpus causæ esse dicit cur anima peccet. Origenianæ doctrinæ connexionem non vidit Methodius. Diximus enim supra corporeas animas vel incorporeas appellasse Adamantium, crassiorum vel tenuiorum corporum ratione, cum revera corporeas esse, & Deum unum incorporalem censuerit. Idem animas pro peccatorum gravitate graviora subire corpora asseruit. His neutiquam repugnat illud, D animas à corporibus suis trahi in vitia, & cum numquam corpore carituræ sint, futuros semper beatitudinis & damnationis circuitus; & antequam humanis adstrictæ essent membris, in peccata tamen fuisse prolapsas, ac meritas cur è subtilioribus corporibus in spissiora demergerentur. Atque ita commune aliquid habet Origenes cum Porphyrio, qui dicebat, *ut beata sit anima, corpus omne esse fugiendum.* Sed ut communia quædam cum Porphyrio sit locutus, penitus tamen diversa sensit.

Notandum porro Auctorem Dialogi De recta in Deum fide, qui sub Origenis nomine prodit, Marinum Bardesianistam inducere hæc dogmata propugnantes; Hominem sola anima constare; Animam scelere admissio, tunicis pelliceis, hoc est corpore, tamquam vinculo ac compede fuisse constrictam, atque inde à Ieremia vinctos nos appellari; ac E Animo malorum omnium causam esse corpus: Adamantium autem hæc ipsa impugnantem; & hominem, corpore licet & anima constet, animam tamen in Scripturis vocari demonstrantem, eademque Marino reagentem, quæ apud Epiphanium Origeni Methodius opposuit.

QVÆSTIO DECIMA.

DE POSTREMO IVDICIO.

F I. Exploratur placitum Origenis de rebus supremo Dei arbitrio iudicandis: II. & de ratione ac loco iudicij postremi.

I. **M**ORTVORVM resurrectionem supremum Dei iudicium excipiet. Quo cum ulciscenda scelera, mercede autem donanda sint recte acta & virtutes, idcirco statuta opinatus est Origenes, quæcunque vel recte vel male agendo premia vel supplicia promereri possunt. Superius autem ostendimus Angelis ipsum, fidelibus, ac elementis bene vel male agendi potestatem affinxisse. *Futurum est*, inquit Homil. 4. in Ezech. *ut in die iudicij non solum homo, sed etiam univèrsa conditio iudicetur: Omnis quippe creatura congemiscit & condolet.* Tum in hunc rerum iudicandarum censum coniicit Angelos, cœlum, quaque supra & infra cœlum sunt, terram ipsam, & aërem. Quæ de opinione